

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Főutca 133. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egész évre ..... 4 frt
fél évre 2
3 hónapra 1

Egyes szám ára 10 kr.

HALASI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

KIADÓHIVATAL:

Főutca 133. sz.

HIRDETÉSEK DÍJA:

Három sorban hetente 3 kr.
Kis Hirdetésekre egy sor 2 kr.

A hirdetés fél sorra fél arányú
hirdetéseknél külön 30 kr.
feljegyű ártarték.

Az utcsinálás.

A vasút megnyitásával elodáztatatlan szükséggé vált a városból az állomásig vivő kocsit olyan karba hozni, hogy az a várható s már eddig is mutatkozott forgalom igényeinek megfeleljen.

A vasuti bizottság szűkebb körű albizottsága a héten ismételve tartott e tárgyban tanácskozásokat, melyek azonban igen kevés eredményre vezettek. A bizottság tagjai meglehetősen egy nézetben vannak aszírnt, hogy az utat valamiképp meg kell csinálni, de a kivitelt és a költség tekintetében igen távol vannak az egyetértéstől. Az ut megépítésére vonatkozólag kötféle terv forog szóban: egy nagyobb szabású és egy másik, a mely szerényebb igényekkel lép föl.

Az első terv a mellett van, hogy a vasúthoz vivő utat faragott kőzka gránittal kell kikövezni, a másik megolégszik az ugynevezett Mac Adam-féle kavicsozással. Mindkét tervnek megvannak a maga előnyei és hátrányai. A faragott kővel való kövezés óriási pénzösszeget vesz igénybe, azonban, mint mondják, egyszer megosinálva, csekély igazítás mellett évtizedekig elszolgál. A kavicsozás kevesebb ke-

rel, de jókarban tartása minden évben meglehetősen összeget fölemészt.

A vasuti albizottságban a két tervre vonatkozólag meggyőzés nem jöhetvén létre, a dolog legközelebb a teljes vasuti bizottság elé terjesztetik s ennek véleményével együtt a városi közgyűlés elé jut, hogy ott a város egyeteme határozzon ez öt legközvetlenebbül érdeklő ügy fölül.

A dolog minden esetre komoly megfontolást igényel s a közgyűlés tagjait súlyos felelősség éri, ha akár a város forgalmi érdekeit tekinteten kívül hagyják, akár pedig könnyelműen tulajdonságos terhet rónak az adózó nép nyakára.

Mi részünkről azon véleményben vagyunk s azt hisszük hasonlóan gondolkozik a közönség túlnyomó többsége, hogy a kérdéses utat semmi esetre sem lehet abban az állapotban hagyni, a melyben most van; más részt azonban óvakodni kell minden felesleges nagyobb szabású kezdeményezéstől is. A gránit-kövezet nem nádas házak közé való s utóvégre bármily áldozatot hozzon is a város ez öt érdekében, ha a faragott kővel való kövezés határozatik el, annak a forgalom igényei szerinti kivitelt a közönség mégsem bírja meg.

Faragott kővel ugyanis a kövezés az állomástól csak a vasút-utca végéig (addig a hol ez a főutca) ér) terveztetik. Csakhogy nézetünk szerint ennek az egy utcának a kikövezése egyáltalán nem elégíti ki a forgalom igényeit és sokkal ésszerűbbnek tartanók, ha kevésbé drága kiállításban kérszűnöl az a kövezet, de aztán kiterjeszkednek egy néhány más utcára is. Szükséges volna ugyanis mindazon utakat járható állapotba tenni, a melyeken keresztül a mezai termék a vasut felé legnagyobb mennyiségben szállítatik. Tehát az utcsinálás ki volna terjesztendő egy részt a piacig mert a vasúton elszállítandó áruk vásárlása minden bizonynyal ezután is csak ott fog történni. Így van ez a szomszéd Keoskemóton és N.-Körösön is, a hol az óriási mennyiségű gyümölcsöt a piacon vásárolja meg a kereskedő s onnét viteli ki aztán a vasúthoz. Ki volna terjesztendő továbbá az utcsinálás az a vonalra is, a merről az eladó áru csak legnagyobb mennyiségben kerül a piacra; tehát a kanálison keresztül legnagyobb is a szállók kezdeteig.

Ekkora területet faragott gránittal kirakni természetesen nem juthat eszébe senkinek; oly óriási összeget igényelne az, mely a mi erőnket meg-

TÁRCZA.

A konyak-gyártásról.

Honoki szőlőink természeténél értékesítése érdekében többször volt már alkalom említeni, hogy mily fontosasággal bír a természetnek kelő feldolgozása és elkészítése. A nálunk termelt bor, azon állapotban, a hogy most eladásra kerül, igen kevés értékű. Jobb kezelés mellett mindenesetre növelni lehetne ennek értékét, de azért tisztába lehetünk a fölül, hogy a hogyi borokkal a mi természetünk nehozon fog valaha versenyeshetni.

A borból azonban, bármily készpészerű termék legyen is az, más országok lakói bizonyos módokon tetemes hasznot tudnak venni s nekünk észszerű más nemzetektől az ilyen fogásokat eltanulni. Némely években nálunk is megtörténik hogy egyik másik ember, főleg a ki a termelt sok bort nem tudja eladni, úgy segít magán, hogy pálinkának főzi ki a termékét. Ez azonban nem épen észszerű mód a bor értékesítésére, mivel a pálinkának árnylag csekély értéke van s bizonyára senkinek sem jutna eszébe akár milyen bő termés idején a borból a eszűből összeválasztani, hogy azokat esetből pálinkává főzze ki.

Jobb azonban a borból nem csak pálinkát, hanem más italt is készíteni és pedig olyant, a mely igen nagy értékűel bír, úgy hogy annak gyártása nyereséges vállalat oly vidékeken, a hol a bor a hogyi terméknek kevésbé finom minőségű.

Ez ital az ugynevezett konyak (cognac), melyet Franciaországban találtak föl, készí-

tése azonban már elterjedt más helyekre is. Magyarországon több helyt van nagyobbüzemű konyak-gyár, így Keoskemóton is mely az ottani mészételek horárak mellett igen szép virágzásnak örvend.

A konyakot nem csak nagyban lehet gyártani, de készítése kicsiben is nyereséges s így ohajtható volna, hogy az itál készítésével városunk közönsége is megismerkednék. Azért közöljük az alábbi erről szóló közleményt egy férfúnak nem rég erről tartott felolvasása után.

A konyak előállítására vagy az egyszerű pálinkafőző üstöt használtják vagy pedig olyan drágább szerkezetű lepárló készülékeket, melyek mindjárt 50—60% szesztartalmú folyadékokat szolgáltatnak. Nálunk leginkább egy versenai gyáros (Noukonn) készüléke van elterjedve, mely azonban a pálinkafőző használnál sokkal költségesebb.

A konyak minősége különböző körülményektől függ; névezetesen a szőlő minőségétől, a talajtól; az alkalmazott bor készítésétől, minőségétől, őrzésmódtól, de különösen a termék korától és ászkon tartásától. Ha különböző borokat lepárlunk és a termék minőségét megvizsgáljuk, azt találjuk hogy minél finomabb bort alkalmaztunk, annál illatosabb lesz a belőle készült konyak. Az természetesen annál nagyobb lesz annak értéke. Ha fajborokat, pl. rialing, lakar, formint vagy muskaty-bort párolunk le, akkor a készülő konyak a fajborok szaga és zamata még jobban észrevehető, mint magában a borból. Ugyanezt azonban a rossz tulajdonságú borból illatokig is tapasztaljuk, mert ha a bor-

nak valami hibája volt, ha e hiba a borból alig volt is észrevehető, a párlásban igen szembetűnően mutatkozik.

A konyak-gyártás esetjából legjobb a mustot a szőlő csontkájától, bájától és magjától elkülönítve elválasztani, és csak akkor lepárolni, ha teljesen kitisztult. Franciaországban e célra leginkább a „foll blanche” nevű szőlőfajt alkalmazzák. E szőlőfaj igen duva termelt ad; egy hektáryra területű agyagtalajról 90 hektoliter, átlag pedig 50 hektoliter bort lehet belőle kapni. A konyak-gyártás azonban csak akkor juttányos ha a bor ára elég alacsony; Franciaországban csakis akkor gyártanak konyakot, ha a bor hektoliterje 3—4 forintnál nem több; amár a jó konyakot hektoliterenként 150—300 frttal áztik.

Ha a konyakot vizsgálva, néhány cseppet pamutra csepegtetünk, és párolgás közben lemeztelre megmozgatójuk, azt tapasztaljuk, hogy előbb a legfinomabb illatok párolognak el, aztán a boros és legutólszá azok az illatok, a melyek borta névre leginkább jellemzők. Ilyen jellemző például némev vörös s arra a vanília-szag. Kien tulajdonosát a törtőly meg a szepupálinkán is felismerjük, haér eteknél az oenanthéter, a eszűölaj stb. a szomszéd illatokat majdnem egészen elűtik.

A törtőlypálinka és a konyak közötti különbség az oenanthéter miatt a különbség, és azért a törtőlypálinka vizsel felhígítva megvasarodzik, a konyak elűtikben szinte marad, mert ez utóbbi az oenanthéterből csak a szomszéd tartalmaz. Az oenanthéter a törtőlypálinkában azért nem jó, mert tömpey áll-

szóval indulja. Azt azonban alig fogja valaki tagadni, hogy a jelzett út részben jó karba hozatala egy a térelés, miutn a forgalom érdekeire nagy mértékben kívánatos. Az utómináltságnak tehát azt a módját volna legezesebbül fogamatosítani, a mely kevesebb kerül és így nagyobb területre kiterjeszhető.

Igaz, hogy a kavicsozott út jó karban tartása bizonyos évi kiadásokkal jár, de ez könnyebben elviselhető s részben a tervezett kövezetvám segítségével fedezhető is. Más részt azonban nem kell azt gondolni, hogy a gránitkövezet fenntartása nem kerül semmibe. Kérvonatközlőleg jó lesz megemlékezni arra a körülményre, hogy Budapestben szabályrendelői legmég van állapotva, hogy milyen szövegszerű kell lennie a tőzherhardó köcsikerektaljának. Mert a gránitkövezetnek nincs nagyobb ellensége, mint a keskeny keréktalp. Nálunk az ilyen kövezet sokkal kevesebb ideig tartana, mint pl. a fővárosban, mert ott csak nem követelhető a gazdaságosságát senki, hogy egy kikövezett uton kedvetlen olyan járműveket tartson, a minőkkel, ha arról a kövezetről leírta, egy lépést sem mehetne tovább.

A budapest-zimonyi vasút története.

— Folytatás. —

Az 1871. évben február 15-én tartott első vasúti bizottság. Ez léleson Balogh József indítványára elhatározott, hogy a város híjja fel az oszák-keleti vasút építésére vállalkozott társulat igazgatóságát a Tisza és Duna közt tervezett post-zimonyi vasútra. E körvény a tervezett igazgatósághoz, melynek élén az azóta hírhedtő vált „vasúti király” dr Stroussberg állott, el is küldött. A megkeresés főleg a vállalat biztos jövődelmozóságát s az abból várható tetemes anyagi előnyöket említe ki, eredetileg azonban még sem lott. Február 28-án dr. Stroussberg magyar vállalatának igazgatóságától a válasz érkezett, hogy Stroussberg később ugyan a bizalmat, melyet a halasjai benné helyeztek, azonban sajnálat-

tal ki kell jelentenie, hogy a kérdésön vasútvonalnak kiépítése iránti egyelőre lépéseket nem tehet, mivel a vonal még eddig engedélyozva nincs.

A vasúti bizottság ugyan ez év április 19-án tartott gyűlésben felolvaslatott Szalay Antal kiskörös-szolgabíró átiratát, melyben értesíti a város közönséget, hogy a post-zimonyi vasút árnyában kiskörös április 20-án értekezlet lesz a arra a halasjai is megülvának. Ez értekezletre a gyűlés Gyárfás István és Gál Lajos urakat, mint a bizottság elnökeit és jegyzőjét küldte ki a város költségein képviselőnek a egyeztetés utasítással adta nekik, hogy a tekintettel a kunsági felsőbb városokra nagyobb birtekosokra, Szabadka városára, s a Szállásoknál álló közözségekre a birtekosokra, hassanak oda. Hogy ajánlat, vagy érdemleges határozat hozatala előtt egy nagyobb értekezlet vonalon létező közözségek és birtekosok meghívásával, mégsebb értekezlet hívását egybe.

A kiskörös értekezlet Szalay Antal szolgabíró-elnökletét április 20-án csakugyan meg is tartatt. Képviselő voltak azon, Halas, Vadkert, Keczel, Akasztó, Tiszák, Császártól és Kiskörös. A jegyzőkönyvet Gál Lajos, az egyik halasi küldött vezette. A gyűlésen az elnök előterjeszté, hogy a Tisza-Dunaköz anyagi helyzetén sebzteni hivatta volt csatorna kérdéseimmar teljeseen el van ojtva, s így közlekedésállamátának megszűntetését a kormány körében is sürgetően kiépítendőnek ismert post-zimonyi vasúttal rendelhető. Mindezen azonban bizonyos nagy befolyású érdekek nyomása alatt némelyek által a tervezett vasútja ifánya a leggyengesebb kiskörös-halasi irányból eltérítotvo. Kálcsa felé orvászokoltatni tervezték, szükségesnek látja, hogy a kiskörös-halasi vonat által érdekeltek részen legyenek és saját érdekeikben a kollépsékeket megtogya.

A gyűlés teljeseen megítányozta az elnök által előterjesztetteket szükségesnek ítélte, hogy a post-zimonyi vasút ügyében mentél himarab tágabb körű értekezletet hívjon össze. Ez értekezletre megülvándolnak határozta az egész vonuliméntén lévő értekezletet s a gyűlés napjúl kiadta április 30-át; helyeül Post vármegye házat Budapeston. Az egyes közözségek rószáról ott megjelölendő küldöttöknek magokkal kell vinni az illető közözségek által tett ajánlatok hiteles okmányait.

E gyűlés elhatározta még, hogy valamennyi ott képviselő közözségekben állandó vasúti bizottság alakíttassék, melyek adandó alkalommal könnyen érintkezésebe lépessenek egymással. Megülvánit itt, hogy Halas város közönsége ez időben hasonló tartalmú átiratokat intézett a kiskörös értekezleten nem köpvi-

selt városokhoz is, így a többiek közt Szabadkához, mely város polgármesterének egy erre vonatkozó átiratát adta, hogy náluk a városi tanács van megülván a vasúti ügyekben e helyettesíteli ott a vasúti bizottságot.

A Poston 1871. április 30-án megtartott értekezlet ismét Szalay Antal elnöksége a Gál Lajos jegyzője mellett folyt le. Képviselő voltak a gyűlés Post Szabadka, Kun-Szent-Miklós, Pálószállás, Szabadkállás, Jászán, Vadkert, Kiskörös, Haraszt, Halas, Takány, Sorokas, Alsó-Némédi, Keczel, Iszák városok és közözségek. Halas városát ill. Szilády Áron, Gyárfás István és Gál Lajos képviselték.

Ez értekezlet határozata a következők voltak: A post-zimonyi vasútjának K. S. Miklós Kis-Körös, Halas, Szabadka irányában leendő kiépítése érdekében a képviselőkhöz és a közlekedésiügyi miniszteriumhoz külön kérvény terjesztendő. Azon kívül a pályá érdekében emlékirat készíttendő, továbbá az értekezlet képviselőc, szemmel tartása s általában es így tovább fejlesztése s az érdekelteknek a több mozzanattól koronként leendő értekezletre végott állandó bizottság választandó. Ez állandó központi bizottság tagjai azonnal meg is választották a közlekedésben: Ivánka Imre, Ivánka Zsigmond, Jankovich Miklós, ifj. Magyar Imre, Reviczky István, (Höz: Sámuel, Bafary József, Gulácsy Ferenc, Balogh Imre, Gyárfás István, Blaskovics Sándor, Szilády Áron, Gulácsy Kálmán, és Darányi Ignác). E központi bizottság maga választás meg elnökét Ivánka Zsigmond, helyettes elnökét Balogh Imre akkori kikunokortléli kapitány, jegyzőjét Blaskovics Sándor postmesteri birtekos személyében. A képviselőkhöz s a közlekedésiügyi miniszterterhez terjesztendő kérvény szerkesztésére szintén bizottság küldetett ki Gulácsy Ferenc, Magyar Imre, Lendárd Miklós, Gyárfás István és Gál Lajos tagokkal.

A HÉT TÖRTÉNETE.

A török szuffán ellen gyilkosági morányletot akartak előkvetni a múlt vasárnap. A megülván ugyan az anyis több cserkesz tiszt a s a török polgárok akart törni, hogy a szuffán megülván, azonban terrorség egy hó elárulta a gyilkosokat egy csapat testőr, már készen várt. A cserkeszek tusakodni kezdtek a testőrökkel, mígben közülök sokan megölték a többiek elfogatták. A moránylet előkvetésének kinyomozása végott saigori vizsgálat indítatva.

Franciaországban (ambotta halála után a köztársaság ellenségei vérszemmet kapnak a nagy látszik elérkezettnek látják az időt a fellépésre. Párisból a hó 16-áról art a megülván hírt jelentik, hogy Napoleon Jeromos herceget egy az nap reggel közöztelt kiáltvány miatt elfogták. E herceg egyedüli számára vehető tagja a honparancsnoknak a katonai trónörökösök s honparasztia pártjának, mely még mindig nagy számban van képviselőre a törvényhozó testületben. A kiáltvány melyet a herceg 800 példányban ragasztatott ki Párisban a házak falaira, a közözségek állapottának rendezésére hívja fel a közözségeket, Szerető a végrehajtó hatalom eljengült és lehetetlen a törvényhozás akaratmélkövül és pártokra szakadott, a hadsereg katonái szélleme meg van rotna, az adó nagy, a váltás veszedélyes, az a kereskedelem silány, a pénzügyek hiányos, a kölpolitikka a spekuláció szolgálatában áll. Franciaországban, mely hajdan oly nagy volt nincs tekintélye. O gyymond I. és III. Napoleon örököse, az egyetlen e családól, a ki 7.300.000 szavazatot egyesít. A mostani köztársaság a nép szavazata által nincs szemülván. O elvét képviseli nem pártot s az elv azt mondja, hogy a nép maga választja meg az állam fejt. — Napoleon Jeromos herceg elfogtatva a kiáltványt, hirtelenbe ársztott. Egy látogatva előtt köztől kijelenté, hogy o ellensége az egyetemesi köztársaságnak, s a parlamentális kormányformát köztársaság-

potban nem kellően szaga, és azért törös azon állítás, hogy törkölypálínkából oonanthercerrel való keverés által konyakot lehet készíteni. A különbség oly szembetűnő, hogy a szakértők azonnal észreveszi, ha a konyakhoz még oly kevésny mennyiség törkölypálínkát kevertek is. Eszerevőleg ez még akkor is, ha bort olyan készítekben párolunk le, a melyben aszfolt törkölyt párolunk; konyakos törkölypálínka szaga és iso azonnal észrevehető. A törkölypálínkából az oonanthercer szagot csak igen nehezen lehet eltávolítani; bennu marad még akkor is, ha 90—95%-os eszerevőlétkáljuk, sőt még aszénval való keveréssel sem sikerült belőle az oonanthercer szagot elvenni.

A konyak eredetileg színtelen; azonban hordókban tartva, lassanként megülván. Franciaországban a konyaknak csakon tartására leginkább fehér francia tolygafából készült hordókat alkalmazzak. A hordókra, a melyekben a konyakot tartjuk, igen nagy gondot kell fordítanunk, mert csak rendkívül nagy befolyást gyakorolnak a konyak minőségére; a régi konyak érzéke saine is leginkább a hordók dombgáthól feloldott festékektől származik. Mindehosszabb ideig tartjuk a konyakot hordókban, annál több festéke-

got fog felvenni, és annál sötétebbé válik, azért a konyak korát színeből szokták megülvánni. A legfinomabb konyak egészen tisztas, mert mindjárt átgöngybe kerül és ezekben is marad. A szines konyakok festékegyen kívül eszerevőanyagot és más kivonatanyagokat is tartalmaznak.

A kereskedésben előforduló konyakok közt olyan is van, a mely mesterségesen van megülván, ugyannyira hogy még a 200—600 frankos konyakok is litronként 5—17 gramm égetett cukrot (caramelt) tartalmaznak. A francia konyakok szeszartalma 47—50,° közt változik.

A konyakgyártásnál a maradék 1,° borvart tartalmaz, melyet a moslékból ki lehet választani és értékesíteni. A moslékot u csövel kálalkba gyűjtik és ellott, mesterséggel kezelik, mindaddig, míg nem a folyadék a vörös lakmuszappirt meg nem kökíti. Ekkor a folyadék megzavarodik, borvart megs, mint csapadék költökeztén bennu. A borvart megszet szűrés sájtó segítségével különítik el a folyadéktól, és megülvánitva, nitat nyers borvart megszet hozták kereskedésbe.

ban nem tartja helyesnek, az csak alkotmányos monarchiában való. A Kormány szalma jött a törvényhozó testület a hó 14-iki ülésén is a hol a bonapártiakat interpelláltak az igazságügyminiszter a hercege elfogadásáért. A miniszter kijelenté, hogy az ügy bíró előtt van s így a kormányának nincs tovább hozzászólása. A kormány eljárását a kamra helyben hagyta; egy-két nap múlva indítványról, hogy a Franciaországban uralkodott családok tagjai az országból kiutasítsanak, a kamra később fog határozni.

H I R E K.

— A halasi kaszinó bálja február 3-án lesz és pedig mint a bálbizottság a hó 19-én elhatározta, a vendéglő nagy termében. A bálra ugyanis oly nagyszámú közönségre várnak, hogy a kaszinó helyisége a rendezők nézete szerint kicsi lesz a vendégek befogadására. Vidékre mintegy 250 meghívó ment el a Szabadkáról. Kisszállásáról, Vadkertről, Kis-Körösről már eddig is igen sokan ígértek a bállal való részvételt. Az érkező vendégek elszállásolásáról a rendező bizottság gondoskodik. A vendéglői terem díszítésével egy szabadkai díszítő bizottság; a zenekart Kis-Körösről hozatják. Egy szöveg a rendezők azon vannak, hogy a bál díszére válják egy a kaszinókat mint általában a halasi intelligens közönségnek.

— A pályáit olvasókör január hó 13-án megtartott bálján a bevételök összege volt 42 ft 50 kr. A könyvtár járására felül fizettek a következők: Nyiri János 50 kr. Mézesváros János 50 kr. Kolozsvári Kis István 1 ft 50 kr. Turóczy István 50 kr. Fűrér Lajos 50 kr. Bauer Béla 50 kr. Hodossy Pál 50 kr. Vári Szabó István 50 kr. Fővezér Lajos 1 ft. Geszner K. Kornél 1 ft. Vass Elek 50 kr. Balázs József 1 ft. Szalay József 50 kr. Zsouli Ferencz 50 kr. Zádor Sándor 50 kr. Jakab Pál 50 kr. Pappika Antal 50 kr. Özv. dr. Tóth József 50 kr. E szertől volt az összes bevétel 57 ft 41 kr. A kiadás tott 56 ft 40 krt s így a hál tisztán jövedelme 1 ft 1 kr. — Az olvasókör január 27-én saját helyiségében bált rendez.

— A kis-körösi ifjuság január hó 18-án az Arany-szobor alapjára zártkörű táncvizsgalmat rendezett, mely a vidék, különösen Málta város élénk érdeklődése és nagy részvétele folytán a legfényesebben sikerült. A bálanya tisztelt Topliczky Jánosné urhölgy viselte. A tánczosok közt mint nekünk Kis-Körösről írják, ott voltak: Helle Sándorné urné, Péter Zsófia, Balfesz Viola és Etolka, Bikády Jolánka és Martini Juliska kisaszonyok Halasról, Valtor Törinczóné urné Császártóljáról, Baráth Riza és Mariska kisaszonyok Csongrádrol, a helyi hölgyek közül: Magyar Ilonka k. a. Csányi nővérek, Gallo Irma k. a. Benedicty Andorné, Heisler Mórné, Dr. Magyar Sándorné, Saffary Gyuláné, Sági Gyuláné, Selamán Miklósné urak, stb. A kedélyes háziasszony szertartományossága által fellévellonyzott társaság jövedelmek csak a reggeli 4 óra szakította végot. Felülvezetésből 31 ft 13 kr. folyt be, mely rendezőtől helyőre elküldötték.

— A Jászkuu kerületiek közönségyon. Postmogyonékn a mult heten tartott közgyűlésen tárgyalás alá került Jászberény város képviselő testületének levele, melyben a volt Jászkuu kerületet illetett közönségyon után Pest-Pilis-Solt-Kiskun megyének közös bevétele alapján az 15,000 forintnyi váltás-összeg felosztására idóhalasztást kért. A közgyűlés idóhalasztólván a kérvényben felhozott indokokat, 8 óri idóhalasztást adott Berény városának.

— A szarvasmarháknak vasuton szállítása, illetőleg a fel és lerakodás minden állomáson csak az erre kiadott hivatalos közlegyek ellenőrzése mellett történhetik. Halasban a szarvasmarhákhoz tartozó Gál Gábor városi kapitány és Zsany Ferencz vár al-háborvos nevezettek ki kiküldet kinyomtatást a közlegyek miniszter jóváhagyta. E szemből hi-

zottság beindítja, hogy annak tagja és az orvos együttesen vizsgálják meg a szállított marhákat, a bizottsági tag számba veszi a marhás levéleket, hogy meggyőzőnek azok a szállított marhák mennyiségével és minőségével; megtekintik, hogy a vasuti kocsit el van-e látva a fertőtlenítés jelvényével; van-e köllő mennyiségű alum. Meggyőzőndő, hogy a szállított állatok alól kivettelt alum semmire fel nem használható, hanem egybegyűjtve megsemmisítendő. Ha a szállítvány közt beteg vagy gyanús állat találhatók, az orvos elrendeli az óvó intézkedéseket, azok végrehajtását az illető közgyűlés előjárásánál által eszközöl s az esetről jelentést tesz a hatóság vezetőjének. — Szarvasmarhák szállítása alkalmával tehát az illető szállítóknak a nevezett bizottsági tagoknál, t. i. Gál Gábor és Zsany Ferencz uraknál kell a szállítvány feladása vagy levétele előtt jelentkezni.

— Arany János szobrának rajzban 1 frot vettünk Vata-mányi Sándor orvos urtól. Ezzel eddigi gyűjtésünk összege tesz 92 ft. 10 krt.

— Színdzsek Halasban, Miklósy Gyula színelgázgató operette-társulatával és saját zenekarával már a napokban városunkba szándékozik jönni, s itt február hó elején megkezdheti előadásait. Az igazgatónak egy hozzánk beküldött jelentésében a következőket olvassuk: Midőn szerencsém volt H. K. Társaság német tanácsától engedélyt kapni, első feladatunkul tűztom ki magamnak, oly miniszorral állni elő, melynek minden egyes darabja az újdonság ingerével és vonzerőjével hasson a t. közönségre. E célból az első ciklus nagyraérett operette- és népszimnűből fog állani és pedig a két válfaj — egy zenei helyes, mint irodalmi érték tekintetében — legkiválóbb darabjaiból. Sajnos kerülnek a következő darabok: Titilla, had nagy operette, Igmanitka s páp népszimnű, Kőrösvillii harangok operette, M. J. m. r. népszimnű, Kissaszonny felesége m. operette, Galathaea és Tulipata m. s. z. g. e. operette, Boecaccio operette, Veres s. p. k. népszimnű, Szerelemi h. j. it. operette, Adó végrehajtó vigjáték, Szep. l. e. n. y. o. k. népszimnű, Üdvöske operette, Szomaxód ura m. k. a. s. népszimnű, Három pár cipőz. énekes életkép, Napés Hold operette, Tótlóány népszimnű, Donna Juanita operette, Kis menyecske operette, Ördög a földön operette stb. Az igazgató 12 előadásra bérletet hirdet, melynek keretén belül a fensorolt darabok legkiválóbbjait kerülnek sajnó. Bérleti feltételek: Kórsek 12 előadása 16 ft. Zártsek 8 ft.

— Az aranypénz és a majsa ember. Furlangos csaláknak lett áldozata két szegény majsa ember a mult hetekben. Baranyi György és Baranyi Mihály majsa lakosok a szegedi Andrásházi vásárra elmentek tolonot venni. 114 frjtuk volt, melyet egy kereszt, hogy taraszól késő óráig vályagot hánytak s aztán a kapott költséget mozgásgorították, az a szándékkal, hogy tolonot vossanak rajta. Csakugyan alkuba is orozakadték egy telenőre a szegedi vásáron, de sokallták érte a 85 frjt, melyet annak tulajdonosa kért. Egy kúpez forma ember a ki ott kénytelenül állakodott, egyszerre csak megszökölt, hogy: "Annak az embernek nem lenne drága az a telenő, a ki megtalálta azt a 24 darab aranyat, melyet egy esek korakodó ma reggel elveszett." A majsa emberek ezzel tovább mennek másikat tolonot nézni, midőn egyszerre egy ismeretlen ember nagy jó nap kívánással oda közeleb hozzójok, hogy azt mondja, de rögen nem látta őket. Aztán csakhamar, mintha távozását észrevette volna, montogatómni kezdett, hogy fölszámerte őket, azt gondolta, hogy egyikük az ő kisszállási komája. Hej, ha az most itt volna, de boldogá tudnám lenni" tette hozzá s hájította. Hogy hogy, mondja az egyik majsa ember, csak nem maga találta meg tán azt a pénzt?"

Micsoda pénz? — "Hát azt, amit a esek korakodó elveszett." — Az idegen hirtelen hámlot, hogy — hát, ha már annyiban van, hát bix ő nem fogadja, csakugyan ő találta meg. Ha itt volna a kisszállási komája, most annak odaadná felit. — Ugyan mutasson már az aranyokból az aranyokból, mondja az egyik Baranyi, (mert az idegen olyan olyan urforma ember volt), had lássunk mi is olyan fényes pénzt, ugy sem lát olyan szegény embere ma világbán. — "Ehen van e", monc az idegen, és csakugyan megmutatott nekik egy aranyat. A majsaiek szorlettek volna belőle vagy egyet haza vinni a legérték érte a idegennek egy frjt. — "Mik", mondá az, eg frjtort csak nem adom, jnkior ebből 10 frjt or minden darab. Hanem ha már ugy is tudják hogy hol voltam, vegyék meg mind, odaom 200 frjtort. A két jámbor majsa ember hajlandó volt ez alkura csakugyan anyyi pénzük persze nem volt. — "Nincs nekünk több 114 frtunknál, nem is volt soha mondánk, ha nem ha ennyiert ide adja az ur azokat az aranyokat, akkor megvesszük. Az idegen hosszonkodás után végre ráállott a csapásra s a 24 darab aranyat odaadta nekik egy resz arany nyol együtt a 114 frjtort. Mikor már elmenten volt, még egyszer vissza fordult, s a kapott pénzből egy-egy frjtort visszadott a két majsa embernek, hogy egymond, a szép fényes pénzekből ne válasszanak fel egyet se a mig haza nem érnek. Avval az idegen elment; a két jámbor majsa ember pedig vitte haza nagy örömmel a fényes aranyakat. Képzeltelnek kétségbeeséseket, mikor otthon az okosabbaktól azt a felvilágosítást nyerték, hogy a 24 darab fényes pénz csak részben van a egy krajcárt sem ér boldó egy-egy, nem hogy 10 frjtort. A szegény perült, jrt embereket fel jelentették az esetet s a halasi járásbírósság most vizsgálatot indított ügyökben csakugyan persze a sikernek nem sok reményével, mert a csalót a szegedi vásár óta senki sem látta a vidéken.

× Ezen most jelent meg Budapeston Frenmer A. Herman 1888-ra adó Berajegyzéke, mely mindenem gazdasági hivatal és viragmagvak, gyümölcsök, rizsok, csorjok stb. olv gazdaságakban tartalnak, mint igen káros károsítók érzékelt, helyőre pedig kikötésre nézve ehas hasznos nem jelölik meg; ezen rendkívül súlyosán fogva gazdák-nak és kereskedőknek melegen ajánljuk. Az arajegyzék kívánásra ingyen és bérmentve a nevezett céggel mindenkié megküldött.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Gazdasági egyesület.

Emlitettük már, hogy a helybeli gazdasági egyesület gazdasági vállalkozásai a napokban által tartott s elhatározta, hogy ez övek óta szünetelő egyesületet új életre hozozott. Mint értesültünk, az egyesület gazdasági vállalkozásai legközelebb felhívást fog intézni a gazdasági egyesülethez az egyesületbe iratkozás végett.

Hogy az egyesület céljai és teendői felől a közönség tájékozódva legyen, először nekünk tartjuk itt az egyesület alakultakor kiadott felhívásból az erre vonatkozókat közölni. E szerint a gazdasági egyesület célja: A gazdasági szakértőlem terjesztése és támogatása, a mezej gazdaságot minden ágának címéleti és gyakorlati eszakközzel lonadó előmozdítása.

Az egyesület teendői kölfőnsen:

- a) határterületünk talaja, éghajlali viszonyai s anyagi állapotunk tekintetbe vételével oly idó illó és az egyszerű gazdasági rendszer meghonosítása, mely az elszegényedést megelőzésére jököny befolyással lenné;
- b) hasznos vállalkozások irányát adni;
- c) mezőgazdaságot, kertit ipar, különösen a gazdasággal összefüggő ipar fejlesztésére kellő előző tőléről gondoskodni;
- d) a hazánkban szokásos földhasználatát abba határozni, jó minékét meghonosítani, és miután jó szántást csak tökéletes eszközökkel lehet tenni, ezek beszerzéséről közölve és közvetlenül gondoskodni;
- e) általunk legjövendelműbb gazdasági életet (vetés forgást) kutatni és javaslani, a vető

magnak a telajhoz viszonyát, a telajt magát alaposan megismereteni;

f) erkölcsösítő szokásokat kiirtani;
g) a fa- és erdőmiveléssel 38,000 hold szőlőt buozkánkat értékesíteni, — a gyümölcs nemesebb fajtait megválasztani, — a szőlő művelés és a legjobb faj megválasztásával borainknak állandó kelendőséget teremteni, — bótármés esetén értékesíthetősérről gondoskodni;

h) a méhészetet okosabb gondozással jövedelmesebbé tenni;

i) az állattenyésztés gazdaságunk egyik legfontosabb tényezője lévén, arra több gond fordítandó, a szarvas takarmányozással, tetel-
lőzéssel s jószágvitás mellett trágyakészítés módját meghonosítani, s ezen kívül oly állatokat állandósítani meg, melyek hus-, igavonás-, tej- és gyapjútermelés mellett tenyésztésre legalkalmasabbak;

k) a város idején a munkás köz hány miatt ezeket érő termozsmény véss el; az egylet kiterjesztendő figyelmét határunkban használható oly jutányos gépekre, gazdasági eszközökre, melyek kis birtokos által is könnyen megszerzhetők; kiválóan pártolás alá veszi azon iparosokat, kik szélszard gazdasági eszközöknél állítanak elő;

l) kisebb ügy, mint nagyobb birtokosok az év különböző részeiben a szomszéd megyék közlegelőit bérlék ki s gyakori eset van, hogy a gazdaközönség nagy része az ily rövid ideig tartó legelőteléssel egész évi jövedelmétől fosztatik meg; ennek megszüntetése módosítástól, — akár a nyári zöld takarmányozás, akár a szeleskés és takarmány felhasználás megismer-
tetése és behozatala által, — akár egyesült erővel alkalmas uton közlegelő vétel, szarvas-
os által, — társulva csak a gazdasági egylet gondoskodhat legbiztosabban.

"The Graham" életbiztosító társaság Londonban. Ennek az Austria-Magyarországban is gyökeret vert életbiztosító társaságán 1883. évi június 30-án lejárt 34-k halotti érőrdi szőlő és az 1883. december 14-én megtartott rendező közgyűlésen felolvasott jelentése magyar fordításban is előtűnik felelők. Kivessük belőle a következő részeket: A lejárt évi eredménye rendkívül kedvező volt. Ez évben 80% bis-

tosítási ajánlat érkezett a társasághoz. 97.1856,76 frk értékben. Ebből elfogadástott 6584 ajánlat 580.323,50 frk összegben, melyért a megfelelő számú bérzák kiállítottak. A díjbéreltel a fizetett biztosítókért kiadott összegek levonása után 1.236.457,25 frk volt, a melyben 18.708,77 frk első biztosítási év díjat foglaltak. A kamatadmla egyenlege 3.048.247,50 frk volt és a díjbé-
vételekkel a társaság évi jövedelmét 1.541.283,175 frkra emelte. Az évfolyamában a társulatok között és állat-
kifizetésre elfogadott életbiztosítási bérzákban erőd követelések 5.941.429,15 frkot tettek ki. A kifizetésre és végén biztosítási szerződésekből származó követelése-
sek, melyek lejártak, 3.699.440,80 frankra rugtak. Bérzák visszafizetésére 805.239,80 frank adótott ki. A biztosítási alap, mely a szerződés kivételét biztosítja, 4.922.457,80 frankra emelkedett. A reallított szőlő teljes összege az állati év végén 79.368.882,90 frank volt. E számlánál nem vételezték tekintetbe a tereza vételáron felvett értékekkel értéktöbblete, mintfog ezek az értékek nem reallizáltak és így nem is tekinthetők szenneli nyereség forrásak. Ez értéktöbbletnek azonban nagy jelentősége van; kullér-
dítja a biztosítókot, melyeket a társaság nyújt. Tö-
köfélések: 2.333.218,05 frank, a brit kormány érté-
kelben 420.189,80 frank, az indiai és gyarmati kormá-
ny értékben, 15.003.737,90 frank, idegen állami értékben, 981.488,05 frank, vasul részvényekben és eladóságokban: 23.554.968,85 frank, vasul és egyéb kötvényekben, 12.809.748,85 frank, házakban, kőutak a társaság által Bécsben és Budapesten frank 11.787.267,40, feladóságokban és egyéb értékben 13.040.320,90 frank.

TERMÉNYEK ÁRA.

Termények ára Halason január 20. — Béza — 7 — frt; rozsa 4 frt 70 kr., árpa 3 frt 80 kr., zab frt kr., kőles — frt — kr. mind 100 literenként. Kukorica szaksja frt morzsolt 100 liter 3.30

Heti jelentés a budapesti gabonafőnökségről.
Budapest január hó 19-án.

Béza	uj búsági	78-81 k/g	9-20 9-70
	uj tiszavideki	78-81 k/g	9-45 9-95
	uj pestvidéki	78-81 k/g	9-40 9-90
	uj fehérmegyei	78-81 k/g	9-40 9-90
	uj bősikai	78-81 k/g	9-20 9-75
	uj északmagyarországi	78-81 k/g	8-90 9-30
Béza	uj	70-72 k/g	7-730
Árpa	uj takarmány	60-63 k/g	6-40 6-85
	uj égetett-váló	62-64 k/g	7-90 7-90
	uj sörfődei	64-66 k/g	8-40 9-50
Zab	uj	37-40 k/g	6-10 6-50
Tengeri	búsági	78 k/g	6-6-10
	o máramé	73 k/g	5-90 6-
Kőles	o	—	— k/g 6-15 6-50
Ropos	uj káposzta	—	— k/g — —
	uj búsági	—	— k/g — —

Irányzat	Határvidék	pénz	óra
Béza	lanysa	vasztra ózra	6-40 9-48
		Jul. aug.-ra 1883	
Tengeri	Zab	máj. jun.-ra 1883	6-05 6-08
		vasztra	6-40 6-45
Ropos	káp.	ózra	
	bás.	aug. szept.-re	18 1/2 18 1/2
		Jul. aug.-ra	

Közbizalmi díjazás: Jan. 10. — Magyarországi vón, nobis certis kilogrammja — kr., Antal nekés 61-62 1/2 kr., Kányai 60-61 kr. Szedei nekés — kr., Kányai 58-59 kr. Oláhországi 58-61 kr. szepial 60-61 — kr. Kétszly; páronként 45 kilogramm s szonfelal 4% -os levonás.

Vasúti menetrend.

Halasról indul

Budapestre:

Személyvonat	—	délélett	11 óra 50 perc.
Vagyóvonat	—	éjjel	12 óra 20 perc.

Szabadkára:

Személyvonat	—	délután	2 óra 57 perc.
Vagyóvonat	—	éjjel	3 óra 18 perc.

Halasra érkezik

Budapestről:

Személyvonat	—	délután	2 óra 50 perc.
Vagyóvonat	—	éjjel	3 óra

Szabadkáról:

Személyvonat	—	délélett	11 óra 43 perc.
Vagyóvonat	—	éjjel	12 óra

Korda Imre,

felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

H I R D E T É S E K.

1874 tkv. sz. 1883.

Árverési hirdetés.

A kunhalasi kir. járásbírósig mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Czinkóczi István és Czinkóczi Imre halasi végrehajthatóknak, Tarhós Varga Mihály halasi lakos végrehajthatást szónvedő ellen 244 frt 70 kr. tőke s járulékal erejéig indított végrehajthatási ügyben a k. k. halasi 704. számú telekkönyvben A + 843. 3100 b 12869 b, 5246 b hr. sz. a. ház szőlő föld 960 frtra becsült fekvőségek a bírói végrehajthatási árverés elrendeltetik s orré határnapul az 1883. év február hó 14. napjának d. o. 9 órája ezen bíróság helyiségében kiltűzetik, a következő feltételek alatt:

1. A kikiáltási ár a fent kitett becsár, melyen alól is a birtok ol fog adadni és pedig mindenik fekvőség külön-külön.

2. Árverezni akaró tartozik az ingatlan becsárának 10%-át bánatpónszul készpénzben vagy óvadékképes papirokban, kiküldött kezébe letenni, a kifizetetlen vételártól 6% kamat fizetendő.

Az árverés egyéb feltételei ezen telekkönyvi hatóságnál, ugy Halas város t. előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Halason 1882. évi október hó 27-én.

Tórok Elek
kir. albiró.

Meghívás

halasi takarékpénztár

1883-ik évi február hó 22-ik napján d. o. 9 órakor a városház nagytermében tartandó

X-ik évi rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentésének felolvasása.
2. A felügyelő bizottság jelentésének felolvasása.
3. A szármadás és nyeresémfelosztási javaslat be-
terjesztése, s a fölmentvény megadása.
4. Az igazgatóság hat tagjának újból választása.
5. A felügyelő bizottság öt tagjának újból választása.
6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két rész-
vényes megválasztása.

Jegyzés. Az alapszabályok 62-ik §-ának értelmében a szavazatukkal élni kívánó részvényeseknek részvényeiket a közgyűlés előtt 4 nappal a pénztárnál le kell tenniük.

Minden részvényes meghatalmazott által is képvisel-
tetheti magát, kinek azonban szintén részvényesnek kell lenni. — Kivételnek a kiskorúak, kik gyámjuk, — nők, kik férjük — s társulatok, melyek főnökük által képvisel-
tetik megokot.

Kelt Halason, 1883-ik évi január hó 14-én

az igazgatóság nevében
Vári Szabó István
elnök.